

«Έρχεται... σεισμοθύελλα!»

Βραβευμένος γεωλόγος προβλέπει καταστροφικό σεισμό στην Κωνσταντινούπολη

Ο σεισμός της Κωνσταντινούπολης βρίσκεται πλέον προ των πυλών. Οι επιστήμονες τον θεωρούν αναπόφευκτο. Δίνουν πια περίπου ημερομηνία. Ο γεωλόγος καθηγητής στο Πολυτεχνείο της Κωνσταντινούπολης Τζελάλ Σένγκιορ υποστηρίζει ότι ο σεισμός της Πρωτομαγιάς στην Μπίνγκιολ έχει επηρεάσει το ρήγμα της Βόρειας Ανατολίας που περνάει μέσα από τη θάλασσα του Μαρμαρά.

Ο καθηγητής Σένγκιορ είναι μέλος της Αμερικανικής Ακαδημίας Επιστημών και ο πρώτος Τούρκος που είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας. Για το μέχρι τώρα έργο του του έχει απονεμηθεί βραβείο από τον Γεωλογικό Σύλλογο του Λονδίνου. Σε συνέντευξη που έδωσε στη δημοσιογράφο Νεσέ Ντουζέλ (εφημερίδα «Ραντικάλ», 12/5), μιλάει για τη «σεισμοθύελλα», τη νέα θεωρία αλληλοεπηρεασμού των σεισμών. Δεν ήταν ο σεισμός του Μαρμαρά στις 17 Αυγούστου 1999 που είχε πυροδοτήσει τους σεισμούς της Αθήνας; Η Νεσέ μου έδωσε το τηλέφωνό του.

Το ρήγμα της Βόρειας Ανατολίας είναι κυκλικό-περιοδικό ρήγμα, λέει ο Σένγκιορ, επαναδραστηριοποιήθηκε το 1939 με τον σεισμό

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΦΟΒΟΣ

Αν γίνει σεισμός 7,6 Ρίχτερ στην Πόλη θα έχουμε περίπου 100.000 νεκρούς και θα ισοπεδωθούν τρεις έως πέντε χιλιάδες κτίρια

του Ερζιντζάν και προχωρεί από τα ανατολικά προς τα δυτικά σαν κόρπια. Προκάλεσε τους σεισμούς του 1942, 1944, 1947, 1957 και του 1999. Όλοι αυτοί οι σεισμοί έχουν τώρα συγκεντρωθεί στο ρήγμα ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει σεισμό 7,5 Ρίχτερ. Η ενέργεια αυτή πρέπει να ξεσπάσει.

Δεν μπορούμε, δηλαδή, να περιμένουμε σεισμό μικρότερο των 7,5 Ρίχτερ στην Κωνσταντινούπολη; «Αν γίνει μικρότερος των 7,5, τότε θα πρέπει να γίνουν περισσότεροι», λέει ο Τζελάλ Σένγκιορ, «το ρήγμα στη θάλασσα του Μαρμαρά μπορεί να σπάσει δημιουργώντας 30-40 σεισμούς των 6,5 Ρίχτερ, αυτό όμως δεν θα ήταν σύμφωνο με τη "συμπεριφορά" του ρήματος της Βόρειας Ανατολίας, το οποίο δημιουργεί σεισμούς της τάξεως των 7 Ρίχτερ ή μεγαλύτερους κάθε 250 χρόνια. Η Κωνσταντινούπολη έζησε έναν μεγάλο σεισμό πριν από 237 χρόνια, το 1766».

Ο σεισμός της Πόλης θα είναι της τάξεως των 7,6 Ρίχτερ κατά το μέγιστο, σύμφωνα και με τις υποθαλάσσιες έρευνες που έχουν γίνει. Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα σε έναν σεισμό 7 και έναν σεισμό 7,6 Ρίχτερ; «Είναι πολύ μεγάλη», λέει ο Σένγκιορ, «η κλίμακα είναι λογαριθμική: ένας σεισμός 7 Ρίχτερ είναι 36 φορές μεγαλύτερος από έναν σεισμό των 6 Ρίχτερ».

Τρομακτικές συνέπειες

Πώς θα επηρεάσει την Κωνσταντινούπολη ένας σεισμός 7,6 Ρίχτερ; «Πολύ άσχημα. Ο σεισμολόγος καθηγητής Μουσταφά Ερντίκ έχει υπολογίσει ότι θα έχουμε περίπου εκατό χιλιάδες νεκρούς, θα ισοπεδωθεί το 5% των κτιρίων, τρεις έως πέντε χιλιάδες κτίρια».

Λέτε ότι ο σεισμός της Μπίνγκιολ (1/5) θα επηρεάσει τον σεισμό της Πόλης. Πώς; «Μέχρι σήμερα υπήρχε η θεωρία περί του ότι οι σεισμοί σε διαφορετικά ρήγματα δεν επηρεάζουν ο ένας τον άλλο. Η θεωρία αυτή έχει καταρριφθεί. Τώρα έχει αναπτυχθεί μια νέα έννοια: η "σεισμοθύελλα". Υποθέτουμε, λόγω χερσιν, ότι ο σεισμός του Μαρμαρά (1999) προκαλεί τους σεισμούς στην Ελλάδα. Το 360 μ.Χ. είχε γίνει ένας πολύ μεγάλος σεισμός στην Κρήτη, οι "απόηχοί" του

Κίνδυνος από το ρήγμα της Ανατολίας

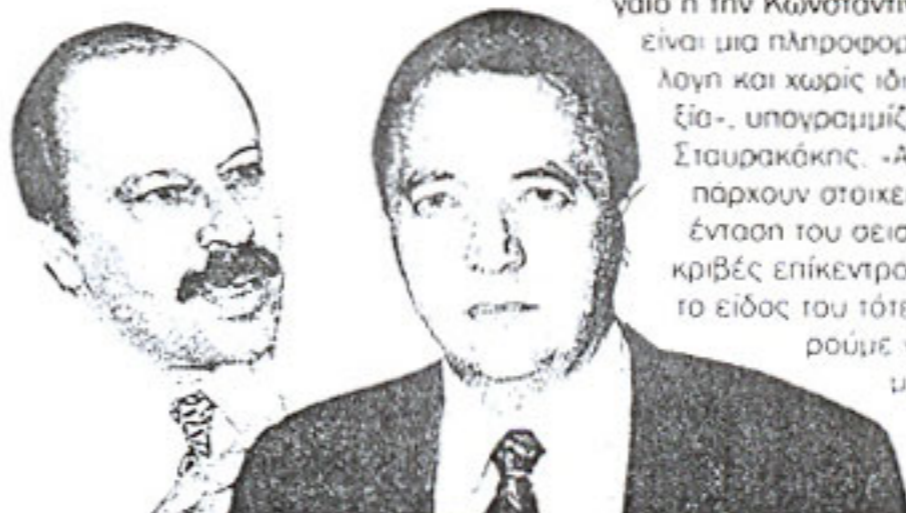

είχαν επηρεάσει το Ισραήλ, τη Σικελία, τη Βόρεια Αφρική και την Κωνσταντινούπολη. Γεωφυσικοί και ιστορικοί σκέφθηκαν ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρχει σεισμός με τέτοια "αντήκηση", ερευνήσαν το ζήτημα σε βάθος και είδαν ότι περίπου δεκα σεισμοί είχαν χωρέσει μέσα σε λίγα χρόνια, είχαν ξεκινήσει από την Κρήτη και "περιφερθεί" στη Μεσόγειο. Μια τέλεια θύελλα σεισμών, δηλαδή».

Ο σεισμός του Μαρμαρά είχε προκαλέσει τους σεισμούς στην Ελλάδα, εννοείτε ότι ο σεισμός της Μπίνγκιολ έχει τώρα πυροδοτήσει τον σεισμό της Πόλης και ούτω καθ' εξής; «Ο σεισμός της Μπίνγκιολ (6,4) ήταν μεσαίας ισχύος. Η Τουρκία βρίσκεται σε ένα σύστημα: ολισθαίνει προς τη Δύση κατά μήκος των ρημάτων της Βόρειας και Ανατολικής Ανατολίας. Σαν το κουκούτσι λεμονιού ανάμεσα σε δύο δάχτυλα ξεπιτιέται προς τη Δύση, διολισθαίνει προς την Ελλάδα. Η Ελλάδα την εμποδίζει, με αποτέλεσμα να "συντρίβεται" το Αιγαίο. Σεισμοί, όπως αυτοί της Μπίνγκιολ, επηρεάζουν αυτό το σύστημα, ο ένας σεισμός πυροδοτεί τον άλλο. Λέμε, λοιπόν, ότι ο σεισμός της Μπίνγκιολ έχει επηρεάσει τον σεισμό της Κωνσταντινούπολης, δεν τον έχει όμως πυροδοτήσει. Πυροδότηση σημαίνει "απευθείας κινητοποίηση" του μηχανισμού ενός σεισμού. Επηρεασμός σημαίνει "επιπλέον φόρτιση". Το σύστημα, όπως βλέπετε, λειτουργεί. Ο σεισμός λέει "έρχομαι"».

Πότε; «Δεν νομίζω ότι θα περιμένει τριάντα χρόνια», λέει ο καθηγητής Σένγκιορ. Η απόσταση ανάμεσα στους σεισμούς του 1754 και του 1766 ήταν δώδεκα χρόνια. Θα έλεγα, να προβλέψουμε δώδεκα χρόνια στον σεισμό του 1999».

■ Οι Έλληνες σεισμολόγοι Γιώργος Σταυρακάκης (αριστερά) και Ευθύμιος Λέκκας

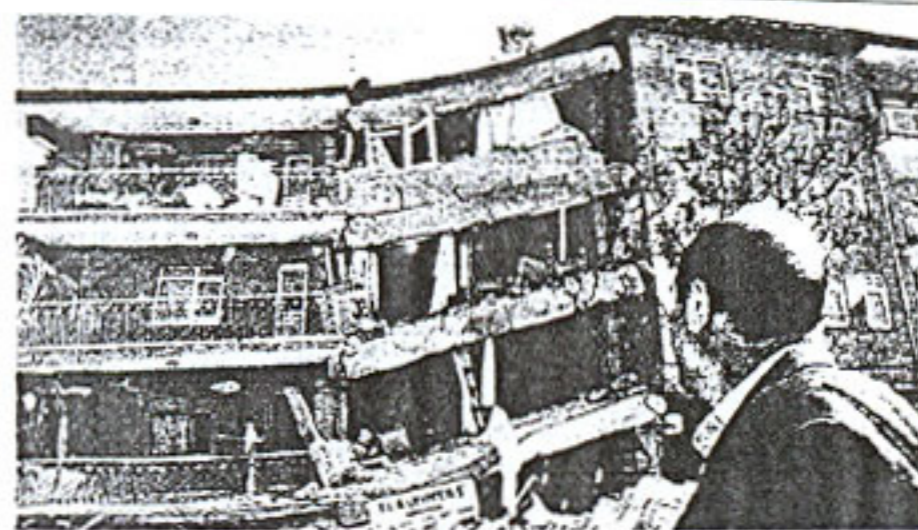

Τζελάλ Σένγκιορ

ΓΕΩΛΟΓΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ-
ΠΟΛΗΣ

Το ρήγμα της Βόρειας Ανατολίας είναι κυκλικό, περιοδικό ρήγμα, επαναδραστηριοποιήθηκε το 1939 με τον σεισμό του Ερζιντζάν και προχωρεί από τα ανατολικά προς τα δυτικά σαν κόρπια. Προκάλεσε τους σεισμούς των 1942, 1944, 1947, 1957, 1999. Όλοι αυτοί οι σεισμοί έχουν τώρα συγκεντρωθεί στο ρήγμα ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει σεισμό 7,5 Ρίχτερ. Η ενέργεια αυτή πρέπει να ξεσπάσει

ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ - ΛΕΚΚΑΣ

«Όχι στις αυθαίρετες εικασίες»

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: Χρήστος Μανωλάς

«ΤΟΝ ΣΕΒΟΜΑΣΤΕ μεν αλλά...», λένε οι Έλληνες σεισμολόγοι για τον Τούρκο γεωλόγο Τζελάλ Σένγκιορ. Εκφράζουν τον σεβασμό τους για την επιστημονική του αξία, ωστόσο εκφράζουν από μερική επιφύλαξη έως και απόρριψη για τη θεωρία του.

Ο διευθυντής του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου του Αστεροσκοπείου Αθηνών Γιώργος Σταυρακάκης θεωρεί ότι παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει για να εντοπιστούν τα φαινόμενα που προηγούνται ενός σεισμού, αξιόπιστη και έγκαιρη προειδοποίηση δεν μπορεί να υπάρξει.

«Το να λέμε ότι τα επόμενα οκτώ ή δεκά χρόνια θα γίνει ένας σεισμός στο Αιγαίο ή την Κωνσταντινούπολη, είναι μια πληροφορία γενικόλογη και χωρίς ιδιαίτερη αξία», υπογραμμίζει ο κ. Σταυρακάκης. «Αν δεν υπάρχουν στοιχεία για την ένταση του σεισμού, το ακριβές επίκεντρό του και το είδος του τότε δεν μπορούμε να κάνουμε λόγο για πρόβλεψη. Το

να ανακοινώνουμε αυθαίρετες εικασίες είναι περισσότερο βλαβερό παρά ωφέλιμο για την κοινωνία μας», συμπληρώνει. Ωστόσο, παραδέχεται ότι «η αλληλεπίδραση των σεισμών σε μια περιοχή αποτελεί πράγματι ερευνητικό θέμα αιχμής».

Ο καθηγητής Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Ευθύμιος Λέκκας από τη δική του πλευρά, υποστηρίζει ότι η θεωρία της «σεισμοθύελλας» έχει μια βάση. «Η ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, κατά μήκος του ρήματος της Ανατολίας - από τη θάλασσα του Μαρμαρά μέχρι το Βόρειο Αιγαίο - βρίσκεται όντως σε σεισμική διέγερση», επισημάνει. Και συμπληρώνει ότι έως το 2015 υπάρχει πιθανότητα 97% να σημειωθεί ισχυρός σεισμός στην Κωνσταντινούπολη. «Εγώ πιστεύω ότι ενδεχομένως να υπάρχει περίπτωση σεισμού στο Αιγαίο τα επόμενα χρόνια. Αυτό δεν σημαίνει ότι οπωσδήποτε θα είναι καταστροφικός», υπογραμμίζει ο καθηγητής. «Με τη χρήση νέων υπερχημαφικών μεθόδων θα μπορούσαμε σύντομα να εντοπίσουμε και να «φωτογραφίσουμε» όλα τα σεισμικά ρήματα του Βορείου Αιγαίου. Μέχρι τότε όμως δεν μπορούμε ούτε να απορρίψουμε αλλά ούτε και να δεχόμαστε τη θεωρία της σεισμοθύελλας», συμπληρώνει.

■ Στην Μπίνγκιολ. Ο Τζελάλ Σένγκιορ υποστηρίζει ότι ο σεισμός της Πρωτομαγιάς έχει επηρεάσει το ρήγμα της Βόρειας Ανατολίας